

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний автомобільно-дорожній університет
Факультет дорожньо-будівельний
Кафедра екології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

Анжеліка Батракова

« » вересня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

ОК33 Навчальна практика

(шифр за освітньою програмою і назва навчальної дисципліни)

статус дисципліни

обов'язкова

(обов'язкова / вибіркова)

рівень вищої освіти

перший (бакалаврський)

(перший (бакалаврський) / другий (магістерський) / третій (освітньо-науковий))

галузь знань

10 Природничі науки

(шифр і назва галузі знань)

спеціальність

101 «Екологія»

(шифр і назва спеціальності)

освітня програма

Екологія та охорона

навколишнього середовища

(назва освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми)

мова навчання

українська

1. Мета вивчення навчальної дисципліни полягає у формуванні у майбутніх фахівців в галузі екології та охорони навколишнього середовища професійних компетентностей, необхідних для вивчення структури, динаміки та екологічного стану природно-територіальних комплексів, характерних для території обраного регіону (району), дослідження ландшафтів за певними екологічними критеріями та визначення напрямів забезпечення їх раціонального використання та при необхідності відновлення.

2. Передумови для вивчення дисципліни: ОК5 Біологія, ОК13 Урбоекологія та екологічна безпека, ОК14 Ландшафтна екологія.

3. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів / год.	4 кредити / 120 годин	4 кредити / 120 годин
Семестр викладання дисципліни	4	4
Розподіл часу за навчальним планом:		
– лекції, год.	-	-
– практичні (семінарські) заняття, год.	-	-
– лабораторні заняття, год.		
– самостійна робота, год.	120	120
– курсовий проєкт, год.	-	-
– курсова робота, год.	-	-
– розрахунково-графічна робота (контрольна робота), год.	-	-
– підготовка та складання екзамену, год.	-	-
Підсумковий контроль (залік або екзамен)	залік*	залік*

залік* - захист звіту з практики.

4. Компетентності:

Інтегральна: КІ Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у сфері екології, охорони довкілля і збалансованого природокористування, або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій та методів наук про довкілля, та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

– ЗК 2. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Спеціальні (фахові, предметні):

– ФК 7. Здатність проводити екологічний моніторинг та оцінювати поточний стан навколишнього середовища.

– ФК 12. Здатність до опанування міжнародного та вітчизняного досвіду вирішення регіональних та транскордонних екологічних проблем.

5. Очікувані результати навчання з дисципліни. Проходження навчальної практики забезпечує формування сукупності таких програмних результатів навчання, котрі полягають у вмінні:

– ПРН5. Знати концептуальні основи моніторингу та нормування антропогенного навантаження на довкілля.

– ПРН7. Розв'язувати проблеми у сфері захисту навколишнього середовища із застосуванням загальноприйнятих та/або стандартних підходів та міжнародного і вітчизняного досвіду.

– ПРН8. Уміти проводити пошук інформації з використанням відповідних джерел для прийняття обґрунтованих рішень.

– ПРН15. Уміти пояснювати соціальні, економічні та політичні наслідки впровадження екологічних проєктів.

– ПРН21. Уміти обирати оптимальні методи та інструментальні засоби для проведення досліджень, збору та обробки даних.

6. Методи навчання:

МН1 – словесний метод (пояснення);

МН2 – практичний метод (практичні заняття);

МН3 – наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій, самостійне спостереження);

МН4 – робота з літературою (навчально-методичною; науковою літературою; робота за підручниками і посібниками; пошук інформації за завданням);

МН5 – відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні);

МН6 – самостійна робота;

7. Критерії оцінювання результатів навчання.

7.1 Система оцінювання та вимоги – форма поточного контролю – опитування, завдання з захисту практичних робіт; форма підсумкового контролю – залік.

Поточна успішність:

1. Поточна успішність здобувачів за виконання навчальних видів робіт на навчальних заняттях і за виконання завдань самостійної роботи оцінюється за допомогою 100-бальної шкали згідно з СТВНЗ 90.1-02:2023 «Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти». Результати оцінювання поточної успішності здобувачів вищої освіти заносяться у журнал обліку академічної успішності. Під час оцінювання поточної успішності враховуються всі види робіт, передбачені робочою програмою.

1.1. Практичні заняття оцінюються якістю виконання практичної роботи (захист звіту з практичної роботи, відповіді на запитання до практичної роботи).

2. Підсумковий бал за поточну діяльність визнається як сума балів за:
– складання стандартизованих тестів, усне опитування, відвідування занять та активність комунікації на них;
– виконання завдань, передбачених практичними заняттями.

3. Підсумковий контроль здійснюється в письмовій формі.

Розподіл балів, які отримують здобувачі за результатами поточного та підсумкового контролю, наведений у таблиці 7.1.

Таблиця 7.1 – Розподіл балів за контролями при визначенні підсумкового балу (залік)

Поточний контроль									Разом за дисципліну
K ₁	K ₂	K ₃	K ₄	K ₅	K ₆	K ₇	K ₈	K ₉	
10	10	12	12	10	10	12	12	12	100

Підсумкове оцінювання у формі заліку:

1. Здобувач вищої освіти отримує залік на останньому занятті з дисципліни за результатами поточного оцінювання. Умовою отримання заліку є поточна оцінка з дисципліни не нижче 60 балів.

2. Здобувачі вищої освіти, які мають середню поточну оцінку з дисципліни нижче ніж 60 балів, на останньому занятті можуть підвищити свій поточний бал шляхом комбінованого (письмового та усного) складання заліку, що полягає у написанні стандартизованих тестів. До підсумкового контролю допускаються здобувачі, які виконали завдання, передбачені робочою програмою.

3. Результат навчання оцінюється за двобальною шкалою (зараховано/не зараховано) згідно з таблицею 7.2.

Таблиця 7.2 – Шкала переведення балів у національну систему оцінювання

За 100-бальною шкалою	За національною шкалою
від 60 балів до 100 балів	зараховано
менше 60 балів	не зараховано

8. Засоби діагностики результатів навчання: виконання та презентація результатів практичних робіт, залік*;

9. Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять

№ теми	Назва тем (ЛК, ЛР, ПР, СЗ, СР)	Кількість годин		Література
		очна	заочна	
1	2	3	4	5
1	ПР Етапи підготовки до польового дослідження. Розробка алгоритму проведення ландшафтно-екологічних досліджень.	8	8	[6, 9]
2	ПР Використання різних теоретичних моделей для проведення ландшафтно-екологічних досліджень	10	10	[6, 9]
3	ПР Ознайомлення в польових умовах з морфологічними одиницями антропогенного ландшафту і природно-антропогенного ландшафту.	8	8	[6, 9]
4	ПР Еколого-ландшафтне картографування морфологічних одиниць ландшафту. Визначення структури ландшафту і особливостей забруднення територій і одиниць ландшафту.	10	10	[1, 2, 7]
5	ПР. Екологічні дослідження в межах ландшафтних зон. Екологічне дослідження рівнинних річкових ландшафтів Аналіз впливу екологічних факторів на живі організми	10	10	[2, 3]
6	ПР. Екологічні дослідження в межах ландшафтних зон. Екологічне дослідження рівнинних лісопаркових ландшафтів. Аналіз впливу екологічних факторів на живі організми. Вивчення та визначення інтродукованих, культивованих рослин	10	10	[4, 5, 8]
7	ПР Екологічні дослідження в межах ландшафтних зон. Екологічне дослідження антропогенних паркових ландшафтів. Аналіз впливу екологічних факторів на живі організми Вивчення та визначення інтродукованих, культивованих рослин	10	10	[1, 5]
8	ПР. Екологічні дослідження в межах ландшафтних зон. Екологічне дослідження урбанізованих ландшафтів Вивчення структури рослинних угруповань, дослідження впливів антропогенних факторів	10	10	[2, 5]
9	ПР. Екологічні дослідження в межах ландшафтних зон Екологічні дослідження схилів.	10	10	[3, 4, 5]

	Вивчення структури рослинних угруповань, дослідження впливів антропогенних факторів			
	Написання та оформлення звіту	24	24	
	Захист звіту	10	10	
Усього за семестр ПР		120	120	
УСЬОГО за дисципліною		120	120	

10. Орієнтовна тематика індивідуальних та/або групових занять: -

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення: лінійка, міліметровий папір, калькулятор.

Визнання результатів неформальної та інформальної освіти

Визнання результатів неформального та (або) інформального навчання здобувача передбачає виконання таких процедур, як: подання здобувачем заяви щодо визнання (не пізніше як протягом перших 10 робочих днів від початку семестру вивчення дисципліни); ідентифікацію задекларованих здобувачем у письмовій формі результатів неформального та (або) інформального навчання; оцінювання задекларованих результатів навчання здобувача; прийняття рішення про визнання та зарахування здобувачу всіх чи частини результатів навчання за дисципліною або відмову у визнанні. Порядок реалізації цих процедур регламентується СТВНЗ 83.1-02:2022 «Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та інформальної освіти».

12. Рекомендовані джерела інформації

Базова література:

1. Горун М. В. Пиріг Г. І., Файфура В. В., Федірко М. М. Екологія: навчальний посібник. – Тернопіль: Економічна думка, 2019. – 156 с.
2. Маленко Я.В., Ворошилова Н.В., Кобрюшко О.О., Перерва В.В. Загальна екологія: навчальний посібник. Кривий Ріг: КДПУ, 2023. 231 с.
3. Ботаніка / А. С. Машевська, Т. М. Єрмейчук, Іванців О. Я. – Луцьк: ПП Іванюк В.П., 2020. – 181 с.
4. Якубенко Б.Є. Ботаніка. Підручник. / Б.Є. Якубенко, І.М. Алейніков, С.І. Шабарова, С.П. Машковська. – Київ : Видавництво Ліра-К, 2018. – 436 с.
5. Кузьміна В.А. Ландшафтна екологія: Конспект лекцій / Одеса: ОДЕКУ, 2017. 105 с.
6. Максименко Н. В. Ландшафтна екологія : підручник для студ. ВНЗ / Н. В. Максименко, В. М. Гуцуляк, Т. В. Дудар. – Х : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 284 с.

2. Допоміжна література

7. Самойленко В.М. Антропоізація ландшафтів : монографія / В.М. Самойленко, І.О. Діброва, В.В. Пласкальний. – Київ : Ніка-Центр, 2018. – 232 с.

8. Гродзинський М.Д. Ландшафтна екологія: підручник. – К.: Знання, 2014. – 550 с.

9. Гуцуляк В. М. Ландшафтна екологія : геохімічний аспект : навч. посібник. Чернівці : Рута, 2017. 272 с.

3. Інформаційні ресурси

1. дистанційний курс:

<https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=3481>

2. Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України:
<http://www.meprr.gov.ua/>

Розробники:

к.б.н., доцент

(посада, науковий ступінь, вчене звання)

«26» серпня 2024 року

(підпис)

Наталія ПРОКОПЕНКО

(прізвище та ініціали)

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданнях кафедр:
екології – протокол № 1 від «26» серпня 2024 р.

деталей машин і теорії механізмів і машин – протокол № 1 від «26» серпня 2024 р.

к.т.н., доцент

(посада, науковий ступінь, вчене звання)

«26» серпня 2024 року

(підпис)

Олександр БІЛОВОЛ

(прізвище та ініціали)

Завідувачі кафедр:

д.т.н., професор

(науковий ступінь, вчене звання)

«26» серпня 2024 року

(підпис)

Наталія ВНУКОВА

(прізвище та ініціали)

д.т.н., професор

(науковий ступінь, вчене звання)

«26» серпня 2024 року

(підпис)

Олексій ВОРОПАЙ

(прізвище та ініціали)

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми:

доц. кафедри Екології,

(посада, науковий ступінь, вчене звання)

«28» вересня 2024 року

(підпис)

Марина БАРУН

(прізвище та ініціали)

Декан ДБФ

д.т.н., проф.

(науковий ступінь, вчене звання)

«28» вересня 2024 року

(підпис)

Сергій БУГАЄВСЬКИЙ

(прізвище та ініціали)

Щодо 1.9.
Щодо